

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

(דף כ"ג ע"א) נְשַׁבְּעָה עַמּוּדִים, דְּאֶרְעָא סְמִיכָא עֲלֵיהּוּ. וְאִינּוּן נְשַׁבְּעָה יַמִּים. וַיִּם כְּנֶרֶת נְשַׁלְטָא עֲלֵיהּוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָא תִימָא דְנְשַׁלְטָא עֲלֵיהּוּ, אֶלְא דְאֶתְמַלְיָא מְנִיחָהּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָהּ, מָאן אִינּוּן נְהָרוֹת. אֶלְא, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (תהלים צ"ג) נְשַׁאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׁאוּ נְהָרוֹת דְכָבִים, אִינּוּן נְהָרוֹת, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (בראשית ב') וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וּבְגִין כֵּן, וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָהּ.

תָּא חֲזִי, הָאֵי אֶרְצָא, אֶקְרִי אֶרְצָא יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, אֲמַאי לָא נְשַׁלְטָא עַל דָּא כְּמִשְׁחָה, דְּהָא כְּתִיב וְאַרְא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְלֹא יִתִּיר.

אֶלְא, יַעֲקֹב הָא אֲוֹקִימָנָא, נְטֹל בֵּיתָא דְלִתְמָא, וְאֶשְׁתְּבִיב מִנִּיהּ בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא. וְעַם בֵּיתָא דְלִתְמָא, אֶתְקִין בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא, בְּתַרְיֹסָר שְׁבַטִין, בְּשַׁבְּעִין עֲנַפִּין, וְהָא אֲוֹקִימָנָהּ. מִשְׁחָה, נְטֹל בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא, וְשַׁבִּיב בֵּיתָא דְלִתְמָא. וְעַל דָּא, כְּתִיב בְּיַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי. בְּאֵל שַׁדַּי מְלִיל עַמִּיחָה קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְלֹא יִתִּיר. וְשְׁמִי יְיָ לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, לְמַלְלָא עַמְהוֹן בְּדַרְגָּא דָּא דְאִיהוּ עֲלָאָה.

וְאַרְא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי חֲזִי, תְּשַׁבְּחֵן דְּאֶבְהֵן יַעֲקֹב הוּא, דְּהוּא נְשַׁלְטָא דְכִלְאָה. בְּכִלְהוֹ כְּתִיב, אֶל אַבְרָהָם, אֶל יִצְחָק, וְבִיהּ אֶתְוֹסַף אֶת חַד, דְּכְתִיב, וְאֶל יַעֲקֹב. אֶתְוֹסַף בִּיהּ ו', לְאֶחְזָאָה דְאִיהוּ שְׁלִימָא יִתִּיר מְכֻלְהוֹ. וְעַם כֹּל דָּא, לָא זָכָה לְאֶשְׁתְּמַשָּׂא בִיהּ כְּמִשְׁחָה.

וְגַם תְּקִימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֶתְם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרְצָא כְּנַעַן, (שמות ו') בְּגִין דְּאֶתְגְּזֹרוּ. דְּכֹל מָאן דְּאֶתְגְּזֹר, יְרִית אֶרְעָא, דְּהָא לָא יְרִית אֶרְעָא, אֶלְא צַדִּיק, וְכֹל מָאן דְּאֶתְגְּזֹר, אֶקְרִי צַדִּיק. דְּכְתִיב, (ישעיה ס') וְעַמּוֹד בְּקִלְמֵי צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרְצָא, כֹּל מָאן דְּאֶתְגְּזֹר, וְנָטִיר אֶת אֶתְ קַיְמָא, אֶקְרִי צַדִּיק, תָּא חֲזִי מִן יוֹסֵף, דְּכֹל יוֹמוֹי לָא אֶקְרִי צַדִּיק, עַד דְּנָטִיר הֵהוּא בְּרִית, אֶת קַיְמָא כְּדִישָׂא. מִיּוֹן דְּנָטִיר לִיהּ, אֶקְרִי צַדִּיק, יוֹסֵף הַצַּדִּיק.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא יִתִּיב יוֹמָא, חַד, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, (עמיה) וְרַבִּי אַבְא עַמִּיחָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי קָרָא דְכְתִיב, וְאַרְא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב וְגו'. מַהוּ וְאַרְא, וְאַדְבַּר מִיבְעֵי לִיהּ. אָמַר לִיהּ, אֶלְעָזָר בְּרִי, רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, אִית גְּוֹנִין דְּמִתְחַזְּיִין, וְאִית גְּוֹנִין דְּלֹא מִתְחַזְּיִין. וְאֶלִין וְאֶלִין, אִינּוּן רְזָא עֲלָאָה דְּמַהִימְנוּתָא, וּבְנֵי נְשָׂא לָא יְדַעִין לִיהּ, וְלֹא מְסַתְּפְלִין בִּיהּ וְאֶלִין דְּמִתְחַזְּיִין, לָא זָכָה בְּהוּ בַר נֶשׁ, עַד דְּאֶתְוּ אַבְהֵן, וְקִימוּ עֲלֵיהּוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאַרְא, דְּחִמוּ, אִינּוּן גְּוֹנִין דְּאֶתְגְּלִיִין.

וּמָאן גְּוֹנִין דְּאֶתְגְּלִיִין. אִינּוּן דְּאֵל שַׁדַּי, דְּאִינּוּן גְּוֹנִין דְּחִיזוּ עֲלָאָה (ב"א ח"ו דְּגְוֹנִין עֲלָאִין) וְאֶלִין אֶתְחַזְּיִין. וּגְוֹנִין דְּלַעֲיָלָא, סְתִימוּן דְּלֹא אֶתְחַזְּיִין, לָא קָאִים אִינִישׁ עֲלֵיהּוּ, בַּר מְמִשְׁחָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְשְׁמִי יְיָ לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, לָא אֶתְגְּלִיתִי לוֹן בְּגְוֹנִין עֲלָאִין. וְאִי תִימָא, דְּאֶבְהֵן לָא הוּוּ יְדַעִי בְּהוּ. אֶלְא הוּוּ יְדַעִי, מִגּוּ אִינּוּן דְּאֶתְגְּלִיִין.

כְּתִיב (דניאל י"ב) וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ כִּזְהַר תְּרַקִיעַ וּמִצְדֵּי קִי תְּרַבִּים כְּפּוֹכְכָבִים לְעוֹלָם וְעַד. וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ, מָאן אִינּוּן מְשָׁפִילִים. אֶלְא דָּא הוּא, הֵהוּא חֲכָם דְּיִסְתַּפֵּל מִגְּרַמִּיחָה מְלִין, דְּלֹא יְכִילִין בְּנֵי נְשָׂא לְמַלְלָא בְּפּוֹמָא, וְאֶלִין אֶקְרוּן מְשָׁפִילִים. יִזְהִירוּ כִּזְהַר תְּרַקִיעַ, מָאן (זוהר) הוּא תְּרַקִיעַ. דָּא

הוא רְקִיעַ דְּמִשְׁחָה, דְּקַיִמָא בְּאַמְצַעִיתָא, וְהָאִי זֵהֵר דִּילִיָּה, אִיהוּ סְתִיב, וְלֹא אֲתַגְלִיָּא מַגּוֹן דִּילִיָּה
קַיִמָא עַל תְּהִיא רְקִיעָא דְלֹא נְהִיר, דְּאֲתַחֲזִיין בִּיהַּ גּוֹנִין, וְאִינוּן גּוֹנִין אַף עַל גַּב דְּאֲתַחֲזִיין בִּיהַּ,
לֹא זֵהֵרִי כְּזֵהֵרָא בְּגִין דְּאִינוּן גּוֹנִין סְתִימִין.

תָּא חֲזִי, אַרְבַּע נְהוּרִין אִינוּן. תְּלַת מַנְיָהוּ סְתִימִין, וְחַד דְּאֲתַגְלִיָּא: נְהוּרָא דְנְהִיר. נְהוּרָא דְזֵהֵרָא.
(וְאִינוּן) וְאִיהוּ נְהִיר כְּזֵהֵרֵוּ דְשְׂמִיָּא בְּדַכְיוֹ. נְהוּרָא דְאַרְגּוֹנוּנָא, דְנִטְיִל כֹּל נְהוּרִין. נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר
אֶסְתַּכַּל לְגַבֵּי אֱלִין, וְנִטְיִל לֹון. וְאֲתַחֲזִיין אִינוּן נְהוּרִין בִּיהַּ, כְּעִשְׂשִׁיתָא, לְקַבֵּל שְׂמִשָּׁא.

וְאֱלִין תְּלַת דְּקַאמְרוּן, סְתִימִין וְקַיִמִין עַל הָאִי (דף כ"ג ע"ב) דְּאֲתַגְלִיָּא. וְרָזָא דָּא עֵינָא. תָּא חֲזִי,
כְּעֵינָא אִית תְּלַת גּוֹנִין, דְּאֲתַגְלִיין רְשִׁימִין בִּיהַּ, וְכֻלְהוּ לֹא מְזַדְּתֵרִי, בְּגִין דְּקַיִמִי בְּנְהוּרָא דְלֹא
נְהִיר. וְאֱלִין אִינוּן כְּגוֹנוּנָא דְאִינוּן סְתִימִין דְּקַיִמִי עֲלֵיהוּ וְאֱלִין אִינוּן דְּאֲתַחֲזִיין לְאַבְהוּן, לְמַנְדַּע
אִינוּן סְתִימִין דְּמְזַדְּתֵרִין, מַגּוֹ אֱלִין דְלֹא מְזַדְּתֵרִי. וְאִינוּן דְּמְזַדְּתֵרִי וְאִינוּן סְתִימִין, אֲתַגְלִיין לְמִשְׁחָה,
כְּהוּוּא רְקִיעָא דִּילִיָּה. וְאֱלִין קַיִמִי, עַל אִינוּן גּוֹנִין דְּאֲתַחֲזִיין בִּיהַּ כְּעֵינָא.

וְרָזָא דָּא סְתִיב עֵינָה, וְאַסְחַר גְּלַגְלָהּ, וְיִתְגַּלְיִין אִינוּן גּוֹנִין דְנְהִירִין, דְּמְזַדְּתֵרִי, וְלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ
לְמִיחְמִי, אֶלָּא כְּעֵינִין סְתִימִין, בְּגִין דְּאִינוּן סְתִימִין עֲלֵאִין, קַיִמִי עַל אִינוּן גּוֹנִין דְּאֲתַחֲזִיין, דְלֹא
מְזַדְּתֵרִי.

וְעַל דָּא קְרִינוּן, מִשְׁחָה זְכָה בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְנְהִירָא דְקַיִמָא עַל הוּוּא דְלֹא נְהִירָא. שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא,
כְּהוּוּא אֶסְפַּקְלָרְיָא דְלֹא נְהִירָא. וְאַבְהוּן הוּוּ חֶמְאָן מַגּוֹ אֱלִין גּוֹנִין דְּאֲתַגְלִיין, אִינוּן סְתִימִין, דְּקַיִמִי
עֲלֵיהוּ דְאִינוּן דְלֹא נְהִירִין, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַאֲרָא אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי,
בְּאִינוּן גּוֹנִין דְּאֲתַחֲזִיין.

וְשְׂמִי יִי לֹא נִודַעְתִּי לְהֵם, אֱלִין גּוֹנִין עֲלֵאִין סְתִימִין דְזֵהֵרִין, דְזְכָה כְּהוּ מִשְׁחָה לְאַסְתַּכְלָא כְּהוּן.
וְרָזָא דָּא, דְעֵינָא סְתִיב וְגִלְיָא. סְתִיב, חֲמִי אֶסְפַּקְלָרְיָא דְנְהִירָא, אֲתַגְלִיָּא, חֲמִי אֶסְפַּקְלָרְיָא דְלֹא
נְהִירָא. וְעַל דָּא, וַאֲרָא, בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְלֹא נְהִירָא, דְאִיהוּ בְּאַתְגְלִיָּא, בִּיהַּ כְּתִיב רֵאִיָּה. בְּאַסְפַּקְלָרְיָא
דְנְהִירָא דְאִיהוּ בְּסְתִימוֹ, כְּתִיב בִּיהַּ יְדִיעָה, דְכְּתִיב לֹא נִודַעְתִּי. אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְא וְנִשְׁקוּ
יְדוּי. כְּכָה רַבִּי אַבְא, וְאָמַר, וּוִי כַד תְּסַתְּלַק מִעֲלָמָא, וְיִשְׁתַּאֲר עֲלָמָא יְתוּם מִינָהּ, מָאן יָכִיל לְאַנְהִירָא
מִלִּין דְּאִוְרִיָּתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר, (שמואל א', כ"ה) וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחִי וְאַתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ
שְׁלוֹם. וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחִי, וְכִי דוּד לֹא תוּהָה יָדַע בִּיהַּ בְּנַבְל, דְאִיהוּ אָמַר בְּגִינִיָּה, וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחִי,
אֶלָּא, כְּהוּוּא יוֹמָא, יוֹמָא טָבָא דְרֵאשִׁי הַשָּׁנָה תוּהָה, וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וְכְּגִין
קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּוּא קְאָמַר, וְאָמַרְתֶּם כֹּה, לְחִי, לְקִשְׂרָא כְּהַ, לְחִי, דְכֹל חֵיין בִּיהַּ תְּלִיין. וְאַתָּה שְׁלוֹם,
מָאִי וְאַתָּה אֲתָה מִיבְעִי לִיָּה. אֶלָּא, וְאַתָּה כֹּלָא לְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּוּא קְאָמַר, בְּגִין לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא
דְמִהִימְנוּתָא כְּדָקָא יְאוּת.

מִפָּאן אוֹלִיפָנָא, דְּהָא לְבַר נָשׁ חֲזִיבָא, אָסוּר לְאַקְדָּמָא לִיּוֹה שְׁלָם, וְאִי אֲנִצְטָרִיךָ, יִקְדִּים לִיּוֹה כְּדוּדָה, דְּבָרִיךָ לִיּוֹה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְחֲזִי דְבִגְיָנִיָּה קְאָמֵר. וְאִי תִימָא דְרַמְאוֹת הָוָה. לָאוּ. דְּהָא כָּל מָאן דְּסָלִיק לִיּוֹה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְחֲזִי דְבִגְיָנִיָּה קְאָמֵר, לָאוּ רַמְאוֹת הוּא. וּמָאן דְּאַקְדִּים שְׁלָם לְזַפְתָּה, כְּאִילוּ אֲקָדִים לִיּוֹה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל שְׁפָן מֵר, דְּאִיְהוּ שְׁלָמָא לְעִילָא וְתַתָּא.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמֵי יְיָ לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם. רַבִּי חִזְקִיָּה פְּתַח, (תהלים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב ה' לוֹ עֹז וְגו'. פְּמָה אֵינְוֹן פְּנִי נְשָׂא אֲטִימִין, דְּלֹא יִדְעִין, וְלֹא מִסְתַּבְּלוֹן, עַל מַה קְנִימִין בְּעֵלְמָא. דְּהָא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּד בְּרָא עֵלְמָא, עֶבֶד לִיּוֹה לְבַר נָשׁ בְּדִיּוּקְנָא דִּילִיָּה, וְאַתְקִין לִיּוֹה בְּתַקּוּנֹוֹ, בְּגִין דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיָּתָא, וְיַהֲדֵךְ בְּאוּרְחוּיָא.

דְּהָא כִּד אַתְבְּרִי אָדָם, מַעֲפָרָא דְמִקְדָּשָׁא דְלְתַתָּא אַתְתַּקּוּן וְאַרְבַּע סְטָרֵי דְעֵלְמָא, אַתְחַבְּרוּ בְּהוּא אַתְרֵי דְאַקְרִי בִי מִקְדָּשָׁא. וְאֵינְוֹן אַרְבַּע סְטָרִין דְעֵלְמָא, אַתְחַבְּרוּ בְּאַרְבַּע סְטָרִין, דְּאֵינְוֹן יְסוּדִין דְעֵלְמָא, א"ש ר"ח וּמִי"ם וְעַפ"ר, וְאַתְחַבְּרוּ אַרְבַּע סְטָרִין אֵלִין, בְּאַרְבַּע סְטָרֵי (נ"א יְסוּדִין) דְעֵלְמָא, וְאַתְקִין מִנִּיְהוּ קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵד גּוּפָא בְּתַקּוּנָא עֲלָתָה. וְהָאִי גּוּפָא, אַתְחַבְּרוּ מִתְרִין עֵלְמִין, מַעֲלָמָא דָּא תַתָּא, וּמַעֲלָמָא דְלְעִילָא.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, אַרְבַּע קְדָמָאִי אֵינְוֹן רְזָא דְמַחִימְנוּתָא. וְאֵינְוֹן אַבְהֹן דְכְּלָהוּ עֵלְמִין. וְרְזָא דְרַתִּיבָא עֲלָתָה קְדִישָׁא. וְאֵינְוֹן אַרְבַּע יְסוּדִין: א"ש ר"ח וּמִי"ם וְעַפ"ר. אֵלִין אֵינְוֹן רְזָא עֲלָתָה. (וְאֵלִין אֵינְוֹן אַבְהֹן דְכּוּלְהוּ עֵלְמִין אַבְהֹן דְכּוּלָּא) וּמֵאֵינְוֹן נְפַקִין, זְה"ב וְכֶסֶף וְנִחָשׁ"ת וּבְרָז"ל. וְתַחֲתוֹת

